تبیین تجارب اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز از بازخورد اثربخش در عملکرد آموزشی: یک مطالعه کیفی

گلاویژ کریمی جوان*۱-صلاح الدین کریمی۲-سعیده غفاری فر۳-فاطمه رنجبر۴-مهستی علیزاده۵- اوین امجدی۶
۱. گروه گفتاردرمانی،دانشکده توانبخشی،گروه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز. Gelavizh2003@yahoo.com
۲. گروه مدیریت و سیاست گذاری سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۳.۵ مرکز تحقیقات آموزش پزشکی،دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۴.مرکز تحقیقات علوم رفتاری و روانپزشکی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۶. دانشجوی کارشناسی گروه گفتاردرمانی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مقدمه: دادن بازخوردِ اثربخش به صورت مستقیم، اساتید را نسبت به برنامه‌ی درسی خود و رفتارشان آگاه می‌سازد، انگیزه تلاش بیشتر در استاد و یادگیری مادام‌العمر در دانشجو را افزایش می‌دهد. مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب اعضای هیئت‌علمیِ دانشگاه علوم پزشکی تبریز از بازخورد اثربخش در عملکرد آموزشی طراحی شده است.

روش کار: پژوهش حاضر در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ با روش تحلیل محتوای قراردادی انجام شد. مشارکت‌کنندگان ۱۶ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه بودند که به صورت نمونه‌گیری هدفمند و در جهت دست‌یابی به حداکثر تنوع وارد مطالعه شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شده و با روش گرانهایم و لاندمن تحلیل گردید.

یافته ها: بر اساس یافته‌های پژوهش، ۱۰ طبقه و دو درون‌مایه به دست آمد(جدول ۱).

نتیجه گیری: بازخورد اثربخش به عنوان نتیجه مهم ارزشیابی و یک بخش حیاتی از استراتژی های آموزشی است که در آن مهارت‌های فردی بازخورددهنده و بازخوردگیرنده می‌تواند ارتقا یابد. نتایج پژوهش حاضر با شناسایی عوامل تعیین‌کننده در بازخورد به جامعه‌ی دانشگاهی کمک می‌کند تا با غلبه بر موانعِ بازخورد و درک استفاده از تسهیل‌کننده‌های آن به بازخورد اثربخش دست یابند.

پیشنهادها:

۱. در عملکردهای آموزشی، دستورالعمل و گایدلاین برای بازخورد اثربخش طراحی شود.
۲. در مطالعات آینده به طراحی گویه¬های پرسشنامه از مصاحبه¬های پژوهش حاضر به جهت ارزیابی بازخورد اثربخش پرداخته شود.

جدول۱: درون‌مایه‌ها و طبقات بازخورد موثر از دیدگاه اعضای هیئت علمی

درون مایه	طبقات
موانع بازخورد موثر	عدم توازن قدرت بازخورددهنده و بازخوردگیرنده
	ساختارمندنبودن بازخورد
	بازخورد بدون محتوای مناسب
	شخصیت ناموجه بازخوردگیرنده
	تعارض و تفاوت های بازخورددهنده و بازخوردگیرنده
	بازخورد اخلاق مدارانه
	بازخورد مبتنی بر ارتباط
تسهیل‌کننده‌های بازخورد موثر	ویژگی‌های شخصیتی مرتبط با بازخورددهنده
	ظرفیت روانی بازخوردگیرنده
	ساختارمندبودن بازخورد